

Posudek oponentky na disertační práci nazvanou

Aktuální otázky pěstounské péče

vypracovanou Kateřinou Cilečkovou

I.

Zhodnocení významu práce pro obor

Problematika náhradní rodinné péče, resp. pěstounské péče ve světle práva dítěte a práva jeho rodičů na rodinný život je u nás i v evropském kontextu velmi aktuální. Stát má pozitivní povinnost rodinný život chránit a v případě, kdy dítě nemůže vyrůstat se svými rodiči, musí konat. Jde vždy o míru a volbu adekvátních prostředků s tím, že náhradní rodinná péče je a vždy musí být subsidiární k péči rodičů dítěte. Nicméně, může-li se osobní péče o dítě ujmout osoba dítěti blízká či příbuzná, je třeba jí dát prostor. Na druhé straně však nesmí být bez znalosti věci zatracována profesionální pěstounská péče, resp. péče o dítě zajišťována osobami pro dítě a jeho rodinu cizími. Je třeba uvítat, že nový občanský zákoník svojí obecností umožňuje pluralitu forem náhradní rodinné péče, resp. pěstounské péče. Také je třeba uvítat, že si autorka pro svoji disertační práci zvolila téma z této oblasti rodinného práva, resp. rodinného práva v širším slova smyslu, resp. práva sociálně-právní ochrany dětí. S ohledem na komplexnost problematiky je možné dodat, že zvolené téma je náročné, pro disertační práci vhodné. Z práce je patrné důkladné seznámení se s právní úpravou, praxí, ale i s relevantní judikaturou obecných soudů i ústavního soudu a ESLP. Z tohoto pohledu je práce nadstandardní a pro rodinné právo přínosná.

II.

Vyjádření k postupu řešení problému, použitým metodám a splnění stanoveného cíle, stanovisko k výsledkům disertační práce a k původnímu konkrétnímu přínosu předkladatele disertační práce

Mám-li vyhovět pokynům předsedy Oborové rady Právnické fakulty Univerzity Palackého uvedeným v jmenovacím dekretu, musím práci posoudit zejména z pohledu kvality disertační práce jak po stránce metodologické, tak obsahové, vlastního přínosu studenta a jeho schopnosti samostatné tvůrčí činnosti ve výzkumné oblasti občanského, resp. rodinného práva.

Především je třeba konstatovat, v disertační práci by měl autor prokázat, že si prohloubil teoretické znalosti získané vysokoškolským studiem, získal schopnost samostatné práce s novými teoretickými a praktickými poznatky a s cizojazyčnými texty. Disertační práce by tedy z tohoto pohledu měla být na vyšší úrovni nežli práce diplomová a rigorózní. Nejde jen o rozsah, ale zejména o obsah. Práce by měla být uvedena vědeckým úvodem, v němž autor vysvětlí volbu tématu, jeho aktuálnost, zohlední vlastní problém, posoudí stav bádání, formuluje pracovní hypotézu, metody a objasní cíl, který hodlá ve své práci dosáhnout. Měla by být systematicky rozčleněna na úměrné části k ucelené problematice daného oboru. Mělo by jít o kritickou analýzu současných klíčových platných právních úprav ve vazbě na úpravu obsaženou v právním řádu České republiky, resp. její interpretaci a aplikaci. Problematika by měla být zpracována tvůrčím způsobem, nikoli jen popsána. Mám za to, že práce by měla obsahovat také úvahy *de lege ferenda* s ohledem na problémy platné právní úpravy s ohledem na vývoj v evropských právních řádech, společné tendence, a judikaturu Evropského soudu pro lidská práva apod. Měla by být ukončena vědeckým závěrem o potvrzení, nebo vyvrácení pracovní hypotézy, o metodickém dosažení cíle se shrnutím dosažených poznatků a s uvedením jejich využitelnosti.

Jde-li o úvod posuzované práce, autorka postupovala správně v souladu s výše uvedeným. Mám za to, že její vlastní cíle byly plně naplněny. Hypotézy byly formulovány výborně a v závěru potvrzeny. Jde-li o metody, byly zvoleny vhodně.

Pokud jde o obsah předložené práce, resp. celkovou koncepci, již v úvodu bylo předznamenáno, že plně vyhovuje požadavkům kladeným na tento typ kvalifikačních prací. Autorka se snažila o komplexnost, proto do práce začlenila celé spektrum oblastí svého zájmu. Postupuje od historických souvislostí k platné právní úpravě, od obecného ke zvláštnímu. Zaobírá se ústavněprávní dimenzí pěstounské péče, jejími podobami, předpoklady a zvláštní pozornost věnuje profesionální pěstounské péči, což je relativní novinka našeho právního řádu.. Oceňuji, že se v této

věci zaobírá i tzv. spornými otázkami pěstounské péče na přechodnou dobu, názory odborníků i laické veřejnosti a zejména dobrou praxí. Stranou pozornosti neponechává ani veřejnoprávní aspekty věci, zejména přípravu pěstounů, zprostředkování pěstounské péče, tzv. doprovázení pěstounské péče a dohled nad ní. Práci doplňuje statistickými údaji a jejich vyhodnocováním. Přínosem práce je dále začlenění exkurzů do zahraničních právních úprav a shrnutí. Závěr je pojat jako dílčí závěr k jednotlivým hypotézám a celkové vyhodnocení bádání na téma pěstounská péče.

Práce nepochybně představuje fundovanou analýzu zvolené problematiky, teorie i praxe, nikoli pouhý popis daných jevů a jejich řešení.

Práce nemá „slabé“ stránky.

III.

Vyjádření ve věci přehlednosti, formální úpravě a jazykové úrovni disertační práce

Práce je přehledná, formálně odpovídá normě. Autorka používá odborný jazyk. Vyjadřování je kultivované bez zbytečných laických pojmů apod.

IV.

Závěrečné doporučení

Posuzovaná disertační práce představuje velmi kvalitní výsledek rozsáhlé přípravné práce a vlastního výzkumu studentky, ze kterého je patrná schopnost samostatné tvůrčí činnosti za využití vícejazyčných pramenů. Studentka svým dílem prokázala schopnost tvořivě zpracovat ucelenou část problematiky daného oboru. Přínos studentky je nepochybný.

U obhajoby nechť se autorka zaměří – mimo jiné – na problematiku úvah de lege ferenda ve vazbě na profesionální pěstounskou péči a pozitivní povinnosti státu ve vazbě na judikaturu ESLP.

S ohledem na výše uvedené uzavírám, že posuzované dílo plně splňuje požadavky kladené na tento typ práce v oboru občanské, resp. rodinné právo. Disertační práci proto k obhajobě

d o p o r u č u j i

V Brně dne 2. ledna 2017

 doc. JUDr. Zdeňka Králíčková, Ph.D.